მაისი 1931 წელი

Journal de l'Organisation des Patriotes Géorgians «THETHRI GUIORGUI»

Rédaction : THETHRI GUIORGUI, 11, Porte Champerret, Paris XVII

Mai 1931 No 40

26 85060

.26 მაისის დღე სასწაულისა, რათგანაც უმარ-მაზარი სა-ხელმწიფო. მუსგითსა დამანცნიდ ითი დმში, დაანცნა, და ამათ მიეგა საგმარდელოს, სამეგალგა მისი მონიპის ულით-გან გამისულიყო და 117 წლის ცმთები მცმიეგ ალეთგანა და-მიუკათგელისა დღე სისაწულისა იმ ქანთულიათვის, რი-მელტი გამისულმურც იცმიებოვენ პარაში ამასიანავეს სა

მოცვადიკილიბის დოც სისაწივლიბი იმ ქართადელითადის, როც სიცფრო გამ ჩამაწივლითადის, როც სიცფრო გამ ჩამაწივლობი დემ გარებმ გამაიბანავება მცედმოქმრო, მათახავის, გარებმ გამაიბანავება მცედმოქმრო, მათახავის, გარებმ გამაიბანავება მცედმოქმრო, მათახავის, გარებმ გარებმ, გ ගෙනුවුවේ මඟ්රල්ලාලුපෑලමෙම අදහල පැමණ යුතු වෙන්දුලේපෑල්ලෙන ම පැමුදුය. නො හැම පිළිගේ පුදුලු පුදුල් තිබේ අපහල විශ්යා අදුල් පුදුල් ප

ინტები "გყონათა: უნიქფთა და უცემდეგითა დროებ თა აგაწოპა, გაოლგეგინსში წალგა, ჩანულათ და მუაცეთან გამ ეძნებელი კრეგა ლენინმა გარგგა და დაამყანა. პარტიის ტე-კა დაქტატუნა. — აქფორე მჩნით დასპალეთის გონატ დაგან დაგარებუნლი, დამანეგინული და გაბოლმედაკავე-ე ი რუსის ჯარი მთგლ კავკასიას უპირებდა შექმას და ისე o පසුගෙන දුන්නේ යන්තුප උතුතුවයෙන උපයෙනුගත යනුවෙන ගැර යනු නිස්තුර්තුරීමක් විසිදු ගැනීම පිනිස්තුර සිදු දින්තුරු දින්තුරු දින්තුව දින්තුව දැනීම දැනීම දැනීම දැනීම දැනීම ද අතුතුරු දැනීම වසට පියල්තිවෙන විසිදු දැනීම දැනීම

მთელს გაგვანაბს.

ახეთ პირთეგში განთავი სუცლებ გავეასია და გეიქმა.

დე-მოკელებ საწლიშნიდებ მისი, რომელი მციძვე გაიქმა.

დე-მოკელებ საწლიშნიდებ მისი, რომელინ მციძვე დაიწლაბი ადანელის გაიქმა საგის მგენდა თა განწლიპნიდები საგის მგენდა თა განწლიპნილები და საგის მგენდა თა განწლიპნილები და განტობიდები და განტობიდები და განტობიდები და განტობიდები და განტობიდები განტობის გა

ზოლო ჩვენი 36 მაიხი გაზდა დღედ ბოდიმიხა, — თითქ-შის დღედ სინანულიხა სწორედ იმათთვის, რომელნიც გან-დენ საჭეთ-მპყრომელებად დამოუკიდებული საქართველდა

არი დაფის მანამოების ან წარების იმათავის, რომელრიც განთან დაფის მანამოების ან წარების იმათავის, რომელრიც განთან დაფის მანამოების ან წარების იმათავის, რომელრიც განგანა მანამოების ან წარების იმათავის იმანამო ივლაბი
განამოების ან განამოების განამოე

630E0 (30E66) \$20E6020

აგაგნიტიტის, მა მიგალ კომიტეტია წეგრობა და სტა, ხოლი როდები ფით განგინტის სახელში განგინტის ამპართვალი, ჩემოდ მომაწეგიტის ამატის, სახელში განგინტის ამპართვალი, ჩემოდ მომაწეგნებული დაქტაგორიის პარტამა ტაცებობით განგინტის განგი დეცენტრალიზაციის სისტემით კი ყოველი კუთხე ადგილობ მის შცოდნეთა და მხნეთა და არა გაზარმაცებულ, უვიც პრი ფიკებს დექეგნტრალოჩაცია. მაგრამ ასათიანის ჯგუფი რალად იცავს ცენტრალოჩმს? ამ ჯგუფს ხომ არც გარკვული იდე-გააჩნია და ფერც შენშვეიკების პრაქტიკული მოსაზრებებით ადა და ფერე მენშდიების მიაქტიული მისახებებით მართველი და ფერე და და და გართველი მიაქტი მენში მადიანზი რას ეგრი მენში მენში მენში მენში მენში მადიანზი მენში მადიანზი რას ეგრი გართველიდ და არც რა დრის იქმშიმ მადიანზი რას ეგრი გართველიდ და არც რა დრის იქმშიმ მადიანტი მათ სამებლად გართველიდ და მენში გატერ ინდად მენში იქმში მადიანზი მენში მენში

დიაბ, ჩვენი პოლიტიკური პარტიები საქართველოს ცხოვრებას ჯგუფური და პარტიული ინტერესების თვალ-საზრ

მხოლოდ ქართველი ხალხის ინტერესებით ხელმძნეანელობ მურზაყანო და ქართლ-კახეთ-სამცხე გურია-სამეგრელო, იმეწავლითგან გამოჰყავს სინთებები ქართველი ხალხის სავრ

ინტერესებისა და მაოხედ ამყარებს თავის იდეთლოვიას. ხოლო ვინტ იტნობს საქართველის სინამდვილეს, მან იტის, რომ ჩვვნ ისტორიას თავითგან ბოლომდის წითელ ხახად გასდევს ბრძოლა ინდივიდუალიზმისა და კოლექტიურ დისციპ ლონის შორის, და ეს შინაგანი ბრძოლა ჩვენი ქვეყნის ნამდვი ლი ტრალეციაა. უგიდურეს ინდიგიდელი ჩმს პიროვნება დე-ყენტრა(სიმმსე, უზნეო ბამდე და ხშირად. სიგოქმდე მიჰციეს დ უზის კი დატემის გზიზედ აყენებს. უკიდურესი ინდიგიდეალია. მით შეპურობილი ერის წოდ ში ეროვნელი მთლიანობა დარლ ვეულია და ცხოვრება ანარქიით მოტული. მაგრამ გადაჭარბე ბული კოლექტიური დისციპლინა ბიუროკრატიულ ცენტრა ლი^უმად იქცევა ხოლმე, რაც ერისათვის არა ნაკლებად არი ლი - ად - იქტუც - თოლიუ, - თაქ უ-თოათვით - თა თაკლებად თით მომაკვდინებული. ამგერთა გირისათვის ინდიელებლიზიში, რადი-გან ერთი უდიდენ ფაძტორთაგანი (ეფილიზაცეითა და ერის პროგრესისა ზალზის მრავალ. დეროგნება და ინდივიდუალერი თვინგნებთა. მაგრამ კოლექტიური დისციპლინის და წესიტე-თვინგნებთა. მაგრამ კოლექტიური დისციპლინის და წესიტების გარეშე() წარმოულგენდოა როგორ() (ეფილი⁷⁶ა(ეი. აგ-პრეთგე ქრის პოლიტიკური ძლი-რება(), საჭიროა მხოლოდ რომ ჩე სოლქტიკური ძლი-რება(), საჭიროა მხოლოდ რომ ჩე სოლქტიური დი(სიშონა მისაზ-შერთნილი, შესაფე-რისი პროპორ(ეით არსებობდეს, იგი უნდა იყოს არა თვითმიზანი, როგორც მენშევიკების დესპოტიზმი, არამედ უნდა ემ-სახურებოდეს ეროვნულ მიზნებს, არსებობდეს მათთვის. იგი უნდა მიმართავდეს ყოველ ინდივიდუალურ ძალას ერის საერთო ინტერესთა დაკმაყოფილებისაკენ. მთელი სიბრძნე საქარ

თველოს მართვისა ამ ორ ფაქტორთა ჰარმონიულ შეთანხმება ში უნდა გამოიხატოს, საქართველოს მმართველებმა უნდა შეს ძლონ ჩეენი ქევყანა იმნაირ პოლიტიკურ დარგალში მოაწყონ რომელშიც ქართველი ხალხის ინდივიდუალიზმს მიეცემა თა რუმდენზი ქაროდით საღმას ინტუფიდად რამს მუცება თა ფარებით გარებიდა საც მენშევიკების ცენტრალიზმმა აჭარა, სამცხე და აფხაზეთი აგვიჯანცა და იმერეთ-ამერეთს "შორის "შუღლი და მტრობა

ბაგრატის, დავითის, გიორგის და თამარის გენიოსობა უმ-ერესად იმაში სბანს, რომ მათ შეჰქმნეს ისეთი ფორმა სახელ-ගහුණුවලට අයම විත විමේවල, මහත් ඔබත මිල් විල්ලිල් අවල්ලා අවල්ලා වෙන විමේවලට අයම අවල්ලා იცი დეგიდია ფილით საკათაველთასა ათა ითალიდ სით (ტე-ლაც, არამეცი სელიერადის (ახით გენია, () ლდნა და უსიქალთ-გია წარმთა შცი ერის წიალთგან, ეთი "მგენიერი მ (ეგნარე აღმი-(ეგნდება ხილენ წიაციერი მტშითგან, ზოლო რას წარ მოადგენენ ქართული პოლიტიკური , პარ-

ლი აფითი მოთიფელი დაგართველის დაგოთვით გაიგავის და ფერს ქართელი ხალზის სამოლოგის, "განი ვერ ერჯვე გან ქართელ სინამდვილეში, ამიტომაც მოხდა ის, რომ, რომ დესაც დამთუციდამლობის დროს მენ^ოვიკიკურმა . ცენტრალობ მმა შინაგინი, მმათა შორისი ბრძოლა წარმოშდა და ეროვნუ ლი სხეული დაასნეულა, ბევრმა პოლიტიკურმა მოღვაწემაც კი ეროვნულ-დემოკრატიული. პარტიისა ამ საშინელი. მოვლენის მიზეზი თვით მმართველობის სისტემაში კი არ დაინახა, კი ვერ განსჭვრიტა, რომ ყოველივე ესე თვით სახელმწიფო ორგანიზა-. კინები — ამ კინიშდინარეობდა, არამედ ბრალი დასღვა "იმები ლებს" და მათდამი სიძულვილით ალიებთ. იგინი საქართ ველოს ამ დიდი და შვენიერი ნაწილისადში საზოგადოებაში იძულვილსაც კი უხვადა სთესავდენ.

ლიზმშია. იმ გვარ ქვეყანაში, როგორიცაა საქართველო, ცენტრალიზმი ჰბადებს ძმათა შორის შუღლსა და სიძულვილს და არდეევს ვროვნულ მთლიანობას. გარდა იმისა, რომ იგი ახ ათაკევის ეთოკიტლ ითლიაითათა. გათდა იითა, თოი იკი ან-შიბას თნდითვილურ ნიშაც ად ადგილიბური შემთქველების ინი[ეთ.ტივას და გენიას, ტენტრალიბში ძირითადად წრნაადშ-დგგება ხალხის უფლებებს ქვეყნის მართვისა და მართვი-გამგე-ბლობას პარტოების საკუთრებადა ხლის.

შეწონილობით ეროვნულ-კოლექტიურ დის () იპლინის ფარგა-

ჩვენ აშკარადა ვსთქვით და თ. გ-ის მეორე კონფერენციამ საბოლოოდ დაადგინა, რომ ჩვენ დაქუცმაცებულ საქართველოს ნაწოლთა ფედერაცია კი არა გვსურს, არამვდ ფედერაცია ანუ მტკიცე კავშირი საქართველოს კუთხეთა, რომელნიც ერ-თად წარმოადგენენ ერთ მთლიან საქართველოს ეროვნულ სახელმწიფოს. ფედერატია კუთხეთა და დეტენტრალიბაცია ჩვენ. თვის მხოლოდ წესია, — საუკეთესო წესი— საქართველოს სა ხელმწიფიას თრგანიზაციისა. ჩვენ მომხრენი ვართ ფართო დგ (ქენტრალინაციისა, რომ ყოველ კუთხეს ჰქონდეს კანონმდებ. ლობითი უფლებანი, რომ მთელი ერი იქმნეს გამგე და მომწ ყობი საქართველოს ეროვნული ცხოვრებისა და არა პოლიტი

კული და-ტიკური პარტიების მმართველობამ საქართველო და-ლუპა და მტრებს მისტა ხელში. კმარა! ამიერითგან თვით ქართველი ხალხი უნდა იყოს თავისი ბატონ-პატრონი და იგი შეს

მთელი ჩვენი პოლიტიკურ-ეკონომიური სისტემა მიმართუ ლია ამ მიზნისაკვნ. ხოლო ჩვენ სისტემაში ხალხი დარაზმუ ლია ამ იიზიისკენ. ხოლო ჩვენ სისტემაში ხალზი დაჩამშუ-ლია და მის ომქმივნებ აქვითი მეთიდის მიზიცვით სწარმოებს. მაშინ ჩოდესას დაქმოკრიტიტით სისტემის წვილობით ხალბი ანარქითთა მოტული და ამიტომ ვერ განახობტიგლებს თავის თუორიულ სუვერენიტებს. ამ ანარქითი სარგებლობენ შხოლოდ პოლიტიკური პარტიები და თვით მართვენ ქვეყანას მა თი პარტიული ინტერესების მიხედვით,

ჩვენა გვსურს, რომ ხალხი ფაქტიურად განაგებდეს სახელ

მწიფოს, სოციალისტებს კი მხოლოდ გარტიული ბატონობა სურსთ და სწამსთ

... განსხვავება ჩვენსა და მათ შორის და აი რატომ არის თ. გიორგი მომხრე ფიცენტრალიზაციისა, ხოლო ჩვენი პარ-ტიები ცენტრალიბმისა.

ᲓᲔᲪᲔᲜᲢᲠᲐᲚᲘᲖᲐᲪᲘᲘᲡ ᲞᲠᲘᲜᲪᲘᲞᲘ ᲥᲕᲔᲚᲘ ᲡᲐᲥᲐᲠᲗᲕᲔᲚᲘᲡ ᲞᲝᲚᲘᲢᲘᲥᲣᲠ ᲬᲔᲡᲬᲣᲝᲑᲘᲚᲔᲑᲐᲨᲘ

გრიის მგზეგეთი გაერთანგრელი) "განოთველის მეფის-ედლების წინააღმეთვ წამომდელი მანისთველობ მხელს-ედლების წინააღმეთვ წამომდელი მხინოები, განოპელის, განისავი დამოგით ამსატომთან იმგუნ, რომები იგი საფარელ მგამ სა გან, თაიგის იმის მანვენგელობ, რომები იგი საფარელი განოპელის დანოვი, რომ კუმის საგეთერების გა პატრიდელის გამომ დანოვი, რომ კუმის საგეთერების გა პატრიდენისის ნიმაშე თავისი ბლა-ეფლები მეგისიზებების. რასაგურელი ამტი გამობია გამომდელი, მაგრამ ამ საფუტის გამოლმადების საფარების გამომდელი მაგრამ ამ საფუტის გამოლმადების საფარების გამომდების განოპელი გამოტის განოპელის გამომდელი მაგრამ გამოგის გამომდების თუმ დეს ჩადეენ ნემათ და ზოგეტ მალია ნამწფელიეთ და მდა განიშლია — ანელმ დადანი განიშლია — ანელმ დადანიშლია — ანელმ დადანი განიშლია — ანელმ დადანი — ანელში — ანელმ დადანი — ანელში — ა

იცი, აიდო-აირის გაც გარგა გარგა გაფოგა, თამის, ისემის გარგა ალამა ამისტურის ამციების აფლების სამაგამუფეთ, ამნ იცვა-და ამისტურის ამციების ამციების სამაგამუფეთ, ამნ იცვა-გარგა გან ამაცინციალ ამციების ამტ, 18 J. 189, ამტარ წანათაბების ამციების ამციების ამტატურის მიციების პით ამფიამის ამციების ამციების ამციების ამტატურის ამციების ამტატურის ამციების ამციების

კიდენდი მინაქრი მართვა-გამკცომისა, ყველა იმ თავისე-ტერებათა მინგდების, რომელიც ამა თუ იმ კუთზეს პანახია-თებდა. ის ტანდიბოდა გმოწობის ყოველ სუფროში. –გავია სასადგებ აკრეტისა, ჯარების გაწევესა და კარონმდებლი ბა მართლ-მაგულების დარები. ყოველივე ამის ამამეთებს დღევანდლამდე დარჩენილ.

განორია, სამღვეფლო პირია და გრისთავით, აფით მათუ-თა მფესთავის, ჩვესაზერი და გრგები გავსტრიათ, ამ ირგაზა (მაგლანოა და დაუსევნია ამ ირჩა ბილელაბის ამ ირჩა გავსტრიათ გან დაუსევნია ამ ირჩა ბილელაბის ამგლანოვების, მოგრის ჩვინებდ დაუსაზელაბით, 1. როქ მათოვის წის ნეფლ მცეფთ რაისე კანობი სამჯელაბი დაუსეგმებით და 2. საუსაზა წინ გოკულამის მამდეთი ფა-უსეგმებით და 2. საუსაზა წინ გოგრის განობის გამობით გან განობის განო

გაყვეთყიიათ. ვს კანოჩყვი ენება მზოლოდ მცხზეთხ, ის იყო საყალდყ-ბულო საკანონმდებლო კრებული საქართველოს მზოლოდ

යුතුළු පැවැතුවෙන් වැල්වෙල්ල්ල්ලවෙනු මහලුගේ මහුදුගේ පැවැත් අතුළු විද්යා අවස්ථා අවස්ථා අවස්ථා අවස්ථා අවස්ථාව අව

ახაპიწესიც დიეოქს ზევითა და მტკვრის გამოდმა ზეგამდა შდეაზიქ ადელა მეიგავს. 5. გაზტანგ მე- VI მაც ხამართლის წიგნი დგახტურლას. ლი მზილლდ ქართლის ზამცცობივის მეგიგანა (1710-1711წ.) (მაგნამ მჭმდეგ ეს კანონენი მთულ ხაქართველოში იქმნა მი-

დგიული). 6. მე-18 ზ-ის მედრე ნაზევარში არაგვის საერისთავდ მპყრობელმა გრეკლე მედის მემ ვაზტანგმა 1782 წ.14 დქტომ

an ab anadadom ma ad budamb dadem dodmas hamananadad კი ენ კაგიაიადა და ან აქციათი ნაიტდე მენდეგგ აუ კი არ ვზედავთ, არამედ ამგვარი ტენდენტია გაერ დაწყებითგანვე მოდის. მედენი იმ თავითვე მეცა තුරු දැන්වලට අතුරු අතුරු දැන්වලට අතුරු කළිත් අතුරු දැන්වලට අතුරු කළිත් අතුරු දැන්වලට ლითაც კოლილი სამფლმრიციც მოქმადება მიყლი ერის ტარებრებლი კო სამფლმრიციც მოქმადება მოქლის გარებრებლი და მოქლის ტრებრებლი და მოქლის გარებრებლი და მოქლის გარებრებლი და მოქლის გარებრებლი სამფლი მარებტის მარებრებლი სამფლი მარებტის მარებრებლი სამფლი მარებტის გარებრებლი სამფლი მარებტის გარებტის გარებტ

არომელმან მექმნა სამეარი ებალით, მათ ანლერთაა, ქვიკრებუს ამრმან სულთა ჰქვი ზეფით, მინამერთა, ქვიკრებუს ამრმან სულთა ჰქვი ზეფით, მინამერთა, ქვიკრე, ჰეფია, მოვდა ბეფამზედე ჰქანითა მის მერერთადი, გისაქა ამრ კეფლა ბეფამზედე ჰქანითა მის მერერთადი, გისაქა ამრ კეფლა ბეფამზედ პეტებანიდა, გაფომებაციებდა გისაქა ანო პეტებანიდა ამტებანითა სანღონიებთა გისაქანის ამტებანის ამტებანითა სამღონიებთა გისაქანის ამტებანის ამტებანითა სამღონიებთა გისაქანის ამტებანის გისაქანითა გისაქანის გისაქანის მრებოვითა ისარი პარებე ამტებანის გისაქანის გისაქანის მრებო გისაქანის გისაქანის გ

3369047750

დიდი ტრალედია იყო, და შენებურადაც აღწერილი, მე, ძმათ, კალამი შენსავით არ მიქრის, მაგრამ მე რომ ამბაეს დავესწარი ათ მაისს პარიბში, ისიც დიდი ტრაცედია იყო, —პირველი შეხედვით არა, თუ ჩავუკვირდებ-თ კი ღრმად, შენი სოციალ-დე

პიბკო წუროელიო; დაუქალბია, ასათიაბს ორმ პიობსტმება წაუ-კითხავს თავისი ჯგუთის მებშვეთებთან შვითანმებაზედ და ათეთბი გითიან გაგუთის მებშვეთებთან შვითანმებაზედ და ათეთბი გითიან შიფუნათობაცია ბოლშევთევრ საქმედ და სა-ფედერიაციი და დეცანტრალიბაცია ბოლშევთევრ საქმედ და სა-–ამას მე მაგას არ შევარჩენ და ტყავს გავაძრობ, თუ კამახი ყოდილვარდა ულვაში მსხმიაო! მის მოხსენებახედ მე არ დავბა, რომ მაშინ კრება გადაუდეიათ, და ახლა მიყუროსო! —ამ-ბობდენ კიდევ, რომ სპირიდონ კედიაც გამოვაო, და კიდევ ბვვრი რამე საინტერესო იქნება ამ კრებაზეო. აბა, ხომ იცი, ჩემო სიმონ, ამაზედ უკეთესს რალას გაიგონებდა ჩემი კური იო იითო, ათაუცი ეკეთეთ ოალია გაიგოთედა იეთი ფური, სი-ნემაში მე ევრ წავალ და ევრც თეატრში და Qირკში და მუქ-თად ამისთანა წარმოდგენის ნახვას რა აჯობებდა! მით უფრო მაინტერესებდა ბრძოლა, რომ ასათიანის მოხსენებას არც მე დ**ა**ვსწოებივარ, ხოლო წავიკითხე ასათიანის დებულებები მოადავიო უითვათ, იოლი გაგიკითიე ანათიათის დეთულდები ძთმ-სენებისა, სადაე არ იყო არაფერი, რასაც მისგაუ ფჩერეთლის რისგვა გამოვწვია, ვფიქრობდი: რა ამბავია ეს! ან ასათიანს არ უა ჭვამა, რასაც სწამებენ, მაგრამ როგორ შეიძლება ამდენი და ასფო ტუგოლი მითგონის კებმა, ან და ასთიანს არ უმდა ვაილა ასტებოს და ამბობს არ მითქვამსო, მაგრამ კრების წინაშე თქმულის გადათქმა როგორ შეიძლება? ყველა ხომ ცრუ არები დანყებული იყა ამეთქი! და წავედი კრებაზე. კრება დაშყებული იყო, დარბახში რომ შევედი. მარჯანით ისხდენ თ. გ.ელები და სხვა შემარჯვენეები, მარტზნით ეროენუ-

ლიდემთკრატები, აააათაითი თიათუგი, აუგარ ათკითვალდეთა ქობტები. უკანა რიგებში იჯდა ნარვვი საზოგადოება, — უბარ-ტიონი, გვიან მოსულნი პარტიულნი, ემ ჩემო სიმონ, ნეტა იქ ყოფილიყავ, საკარიკატურო მასალას შეჰკრეფდი და გეყოფოდა მგონი ათ წელიწადს: რა თავები, რა სახეები, რა ცხეირები! ხოგი მსხლისა, ხოგი შიშველი, ხოგი შემოსილი. ცხვიოები კი ძმაო, — კხვირები იმისთანა, რომ, კარგი ვაჟკაცი ზარ, მაგრამ მაინც შეგაფიქრიანებდა. შენ რომ გინახავს ეს ცხვირები, მას, ვედრა სახუშარო საქმი არ არის. ნიკიფორე ქათამაქის მოწი-ნააღმდეგენი და შენც რომ მლივს გადურჩი სიკვდილს, იქ იყვ-(*ab.on. g. N 39.

ნენ, თუმცა ყველანი არა. ვერ გავიგე რატომ. გაგიჟებით ჯერ ირავინ გაგიჟებულა მათგანი მთლად, როგორც შევიტყვე. ეს არავინ გაგიჟებულა მათგანი მთლად, თაგოიი — ა არ ყოფილა მიხეზი მათი იქ არ-ყოფნისა... რიჟაც იქ იჯდა, არ ყოფილა მიხეზი მათი იქ არ-ყოფნისა... თუ ეშმაკს, დასწყვვ ლოს ღმერთმა", გავიფიქრე... და კიდევ ბევრი ვინმე ვნახე, შენ რომ დახატავდი.

კრებას ერთი მოხუცი ქართველი თავ-მჯდომარეობდა. ნე ტავ გენახა, როგორ ერჩეოდა სხვებში! რამდენი კეთილშობი-ლება, რა დიდებული შეუდარებელი ჯიში! ნეტავ არიან თუ არა კიდევ საქართველოში ასეთნი. აქ, ემიგრაციაში ცოტანი ღა დარჩენ. ცრემლი თვალითგან გულში ჩავიწვეთე, როცა ეს დიდებული სახე დავინახე: ვსთქვი, ეს და მისნი მსგავსნი წავლენ, და რაღა დარჩება იმ საქართველოსაგან, რომელიც გვიყვარდა, რომელიც უცხოსაც უყვარდა, რათგან ამ გიშს ქართ-ველთა სცემდა პატივს. მტერმა მას ბოლო მოუღო, ამით კეთილ-შობილ საქართველოსაც, ამოიყრისო, ამბობენ, რა ვიცი, ამოიყრის? როდის? მე კი მაგონდება პოეტის სიტყვები: "ვაი თუ რაც წარხდეს, ვეღარა ადსდგეს"... მის გვერდით იჯდა კათედ რაზე მომბსენებელი ასათიანი: ენერგიული, მშვიდი გამი ტყველებით სახე გყვიანი და Orga ანგარიშის, გოთქის* ბე-ტყველებით სახე გყვიანი და Orga ანგარიშის, გროქის* ბე-ქედ-დასშული, იჯდა ისე, თითქოს უკვე ათჯერ ყოფილიყოს დიდი სახელშწიფოს პრემიერ-მინისტრად და სრულიადაO არ

პირველი სიტყვა მიხაკო წვრეთულს ხვდა. დაიწყო ნელი ნმით საუბარი, "თეთრი ვიოთხვი" სოც ცილ-დემოკრატების ან-ტი ყროფნელი მიმართულებისა და პეტრიტა სუსტი ჰატ-რითტიზმის რეაჭცია არისო და სხვა, მაგრამ ისე ამბომდა ყოივე ამას, თითქოს ლექციას კითხრლობსო და ეს კი არ მოკელიკე აით კორია ლექტით კეითატლიბს და ეს კარ მია გავერინა, "ლექქტიას კითხულობს ე კატი თუ რაშია საქმე! — გაისმა საზოგადოებაში ბუხუნი. მეც ვიფიქრე: ლექტიის მოს-მენა რომ მდომოდა, აგერ წავიდოდი კოლლემ-დე-ფრანსში, იქ უკეთესი პროფესორები არ არიან?! ეგ არის ჩემპიონი?! ორატორიარ ყოფილადა არაფერი, რაღაცას ღექავს, და ასე რომ მგონებოდა, ქუღი რომ "შემოეგდო ვისმე, აქ არ "შემოვი<mark>დოდი! —</mark> მაგრამ როდესაც სოციალ-დემოკრატებს ორიო**დვ მწარე სიტ**აგოაი როდეობე ათქიალ-ღეითკოატები თრითდე ფიგოე ითქ-ყვა უთრია (სიმართლე კი ეთხია დეთის წონაშე), "მგექმა ერ-თი აურ-ზაური, წამთიქონეს სიქციალ-დემთკრატები, და ათშვა ხალმპა, წერეთლის მომზრენიტ ახმაურდენ, "შგიქმა ყავანი, გაბმული და განუწვეტალი, აქ კი იმეთი მომეტა და კმთქვი: ახლა იქნება სეირი მეთქი, მიხაკო ახლა დაქქუხავს, აბა ახლა უნდა უყუროს კაცმა ამის ორატორობას მეთქი! "მენც არ მომიკვდე. იცი რა სთქვა? —მე აქ საორატოროდ და საჭიდაოდ კი არ მოვსულვარ, მხოლოდ მინდა ჩემი შეხედულობა განვმარტ რათგანაც ბატონი ასათიანის მოხსენებაში იგი ყალბად, განხოათგაანი — იკო ანი თანი იკო გადმო(ემშელით. ესეტ ისე სთქვა, რომ ყაყანში ერთმა-ორმა თუ გაიგონა.— მეო, სთქვა კიდევ ბ–68ა მინაკომ, მათთვის კი არ ვუბნობ, რომელნიტ ევრაფერს გაიგებენ, არ გაიგებენ, რაც უნდა უთზრათ, არამედ მათთვის, ვისაც შეშმარიტება და მისი გამობკევა ცინტერესცბათ, და ამისთან არალა(სავზი. ყაყანი გაძლიერდა, მაგრამ ხალზი ისე დანასანაკებულა, ჩემო სიმონ, ისე დაგლახავებულა, რომ ყაყაიც აღარ შეუძლია ძველებურად. მხოლოდ ერთი წითელი კა

() კაი ზორბა სოციალ-დემოკრატი, ცხვირხედ სათვალვებით ყვიროდა ვაჟკაცურად, თითქოს 1905 წელს ებრძოდა ნაციონა-ლისტებს ხონის მიტინგზედ.—თავმჯდომარემ საათს შეხედა და უთზრა მნ მიხაკოს: დრო გადის, სხვებიც არიან ჩაწერილი, გთხოვთ ილაპარაკოთ "ფედერაციაზედ", რათგანაც ეს არის ის თქვენი პრინციპი, რომელიც მომხსენებელმა დაჰგმო და თქვენ კი გსურსთ განგვიმარტოთო". —ხალხი ყაყანობს, სთქვა ბ-ნმა მიხაკომ, შეაჩერეთ ყაყანი, ბატონო თავმჯდომარე! —ნუ მიაქიიიაკოთ, იფიურკით კავათ, იათათოთ აფიუტდითა — ე - (ეგვი უქრადლებას, ბატონია, განაგრძეთ, იყო პასუხი. — მიხა-კომატ განაგრძო, მაგრამ როგორტ კი სთქვა, რომ ფეფეტააგია განყოფა არ არის საქართველოსი, არამედ საუკეთვსო წესი მიი სი პოლიტიკური ორგანიზაციისაო, გენტრალიზმი მავნებელია ერისათვის სხვა ქვეყნებშიაცო და სხვა რალაცა ამისთანები, ყა ყანი გაორკეცია, სოციალოდემოკრატი, ერთვნული დემოკრატი ღა სხვები, ერთხმად აყვირდენ: არ გვინდა საქართველოს დაყო-და, დანაწილება, დაქუცმაცება, ბოლშევიკების საქმვა, ვისტორუთ და-კოლეთა, დაეუდაიცეთა, თილ იგვიკეთი თაგიგა, ვოთეთა-გოფის, არ გვინდა! აქ ი ჩნმა მიხაკომ ვვთარ მოითმინა და იმანაც იყვირა. მაგრამ შაურად არ ლირდა მისი "მეტევა, "წია რიგებმა თუ გაიგონეს: რა გაყაყანებსთ თქვე უ..., მაგრამ მის ათველი აღქ გაიგოიცი. თა გაყაყაავისით თქვე უ..., აგჯიაძ ისი თველია წიზა ფსის ისი ანიზელი გხვირა იყინართა საზოგადოე. ბითვან, ისიმ ძელის მეგომბისა, როგორგექტების შემდეგ ში-იზრეს, რომ საწყალ შოხუტს, ისედან დაქანნელს, ენა დაება და სიტევა ჩაყლაბა. ეს არ იკმარეს, ერთმა სოქიალ-დემოკრატბა, რომლის უკისრო ბეჭებზედ დადგმული მრგვალი თავი და წითელი სახე უძველესი კელტურის დრთის ორ-ყურიან ქთთანს შავდა, იწყინა სიტყვა "ცაკანი" და წამთიქთხა. გულში ვიფიქ-რე, ახლა მაინ**G** დირს სეირის ყურება მეთქი. შენც არ მომიკვდე, მიხაკომ უთხრა: ნუ ყაყანობთ და აღარ გეტყვით! — ყა, ყა, ყა, ყა, — კვლავ აყაყანდა ხალხი. ქოთნის თავიანი, მთლად გაკო, კო. - კულეგ აყუსადა ალიი. კოთიის თავიაიი, ათლად გა წოლლებული, კულეზედ მეტს კვეროდა — თუქვნ კი, მიმართ-მას მიზაკომ, კულებრა არა გაქვსთ და მიტომ არ შვგიძლიათ აღამიანს სიტუკა მოესმინითო. ქოთნის თავიანი (ცეცზლივით ავნთი. "კულებურა არა გაქვსთ"-ო, ამან გადარია იმ ჭრთ ადაავლით ასტეშა — თელი არ გაქტის — გა ამან გაგარათ ამ ერთ ავლაგართა აკოლტური არა გაქტის — გა ამან გაგარათ ამ ერთ ავლაგართა აკოლტური არა გაქტის — გა ამან გაგარათ ამ ერთ ავლაგართა აკოლტური არა გაქტის — გა ამან გაგარათ ამ ერთ ავლაგართა აკოლტური — გა ამ გა ულ რათაც დიდ ხისულვლვდ მოვჩვენა ზალზს, ყაყანის ირსადაც არ გაზადგს ეს სიტყვები, და მიზაქთც წვლმი

obaggeneo. In his haragement, was many projection according to the page of th

නිස් ප්‍රති දුරු ප්‍රති දුරු ප්‍රති දුරික ප්‍රති දුරික ප්‍රති දුරික ප්‍රති දුරික ප්‍රති දුරු දුරු ප්‍රති දුරු ප්‍ය දුරු ප්‍රති දුරු ප්‍ය දුක් ප්‍ය දුරු ප්‍ය දුරු ප්‍ය දුරු ප්‍ය දුරු ප්‍ය දුරු ප්‍ය දුරු ප

ලගතා, ඉගලුලාලාගු විසුපතිවලලාගු අප අතුලා මා පරිසුපත් ප්‍රත්‍යා ප්‍රයාල් අතුලා හි අතුළු දින්න සිදු අතුල් සිදු අතුල් සිදු අතුල් දෙන සිදු අතුල් සි

გც იყო. ფრიელ საბუთვაში (განზრაზ იუ მემოზვვვით) ნათ-ს ჩანან, შაღნას სადიქრეველია, რომ მას მრაკალი ჰგავლა ქმდონ მოწინააღმთევეთა ბანგაში, ამბა ის ქეკივიგნ, რომ, როდეგსა დამხომს თვის თვმოვისის წლემშივე მოოწვია საგვლესით კრეგა, სამ კრეგის მი-

ზანი ყოფილა, როგორგ დაცულ წყაროებითგან სჩანს, რაიიგალეგიუთით. აგუთა მდეც იიი იძცითვებთ აქბა სუს/ ტა აფმონნდა, იმეგალს ბრალებდა ვემ დაემტიდებ. კო-ს-კ-დანზა თავის თანამფინობაზიც სიკუთლამთვ. ამ გენუთკიტე ამც დავით აქმამგნგელის იდრე დამთნებდა, ანლა თანა რის მეფომის პირვილ წლემში კულაც იმარჯვებს. გა ამბად ამტკიცებს იგამობიციის სიძლივრეს, რაიცა მანთლაც მალე გამოქნადა.

არესი ართა და 12-20-00 კვლაც იმთიველის და მასაგი არესი გერი მაფონიციის საძლოვნის, მონდა მართლად მალე ართული გართლად მაფონიცია გართლად და დადაგარისისთ, ართული გართლად მაფონელის ჩელან და მათ მაფონ ფალი სამოთ მაფონიცია მამფონ ფართლად მაფონიცია გართლად მაფონ ართლად მაფონიცია გართლად მაფონიცია მათ მაფონ ფალი მათ მაფონიცია მამფონ ფართლად მათ მაფონ ფალი მათ მაფონიცია მამფონ გართლად გათაფან მამოს მაფრი მათ მაფონიცია გართლად მაფონიცია გათაფან მამოს მაფრი მათ მაფონიცია გართლად მაფონიცია გათაფან მამოს მაფრი მათაფან მაფონიცია გართლად მაფონიცია გართლად გა მაგონიცია განთლად მაფონიცია გართლად მაფონიცია მაგონიცია მაფონიცია გართლად მაფონიცია გართლად გა მაგონიცია მაფონიცია გართლად მაფონიცია გართლად გა გარამ განთლად მაფონიცია მაფონიცია მამოცია გართლად განთა მაფონიცია გართლად მაფონიცია გართლად მაფონიცია გართლად მაფონიცია გართლად გართლად მაფონიცია გართლად მაფონიცია გართლად მაფონიცია გართლად მაფონიცია გართლად გართლად მაფონიცია გართლად მაფონიცია გართლად გართლად მაფონიცია გართლად გართლად მაფონიცია გართლად მაფონიცია გართლად გართლად მაფონიცია გართლად გართლად მაფონიცია გართლად მაფონიცია გართლად გართლა

არჩატილი სამეთვეის მიზედეით ზაინც სათვლა, რომ ინ დათ კავრიანია წლიების არ ეკეთვროვა (იმ დასაგემათვ ბიდ იც აკაგანატების არ ეკეთვროვა (იმ დასაგემათვ ბიდ იც აკაგანატების ინ დასაგემა (იგვა), იმს ატანკველი მადატეკები (იგგანიზადა მეგუმნის, ამ ინგანიზადამი ეგვალიან განკველი და ინგანიზადამი ეგვალიან განკველი ან განკველი განკველი დადი ინგანგი და იგვის ინგანიზადა მეგადენდადა განკველი დად. განკანების გა

ინის და პოლაქრებით დამსაშვინებულ ანობიადან მემდაგა. და და გარამლამს მადეს არებილი ნინადანება შემდავა გარა მომცლიც მასამდავანაა მედას ვილაგანა შემდავანა. მასა- ველაგან და გარამლადან მედა გარამდანებილი გარამდანებილი მანამდავანა გარამლან ისამშის (Alfreddompton გარამის) გარამდანებილი მანამდავანა გარამლან, სახლა გარამის შეფისატი სანუ-ლადა დამოფლადანებილი, სახლა გარამის შეფისატი სანუ-ლადა დამოფლადანებილი, მარამდა გარამდანებილი ან-ინიმდაგანებილის გარამდანებილი მანამდანებილი გარამდანებილი მანამდანებილის გარამდანების გადან დაიდენლები ანამდანების გარამდანების გარამდანებილი ანამდანების გარამდანების გარამდანებილი ანამდანების გარამდანებილი გარამდანებილი ანამდანების გარამდანების გარამდანებილი გარამდანებილი ანამდანების გარამდანების გარამდანებილი გარამდანების გარ

იტ, II 30.

ფეთლე მირდანი) ამ გამგაველმა მით მოენილდამ. რუმელიც გავნი არდალმაკონი ანრთქების გამცითანების ინქელიც გავნი არდალმაკონი ანრთქების გამცითანების ინტორის განთ ამგაფი აღუნდავინ გამცითანების ინტორის განთ ამგაფი აღუნდავინ გამცითანების ინტორის განთ ამგაფი ანტის განდან გამცითანების ინგამცანების ამანტის განდანების გამცითანების ანტის გამცითანების ამანტის გამცითანების ანტის გამცითანების გამცითანების გამცითანების გამცითანების ანტის გამცითანების გამცითანე

იდი სათალია და მადამისტისი გითავალი და დადათლი.

— ქელებს ჩანან, როქ მთავარ პო-ნტების ცეთლე არჩლა—

— ქელებს ჩანან, როქ მთავარ პო-ნტების ცეთლე არჩლა—

— ქელებს ჩანან, როქ მთავარ პო-ნტების ცეთლე არჩლა—

— გალამა და გ

მარად შენი აფრასიონ

მოხრილი, მკლივიარე საბით ჩამივიდა ტრიპუნითგან, და

ლიც ამის ჩვმეთვე მან გა მოგამეთვას საქოლა-სამვლაშერელები დამიებნთლი, მელოფიანიე სამასიი ჩამლეთვა ქონიტერითვან, იღგეგა მარუვრო, რესიან ართო მართეთვა ქონიშერითვან, იცგეგა მარუვრო, რესიან ართები გართები გართები

იმანტი ამგადაგანტის, რომ, როგემა გამამდა, ამსაქი, ამსა იმაბდა ამგადაგანტის, რომ, როგემა გამამდა ამამდა ამტელება ბანდელ როგემადე მოთვან ამგადაგანა ამ ანტელ როგემადე მოთვან ამგადაგანა ამ ანტელ ანტელება ამგადაგანა ამ ანტელ ანტელება ამგადაგანა ამ ანტელ ანტელება ამგადაგანა ამ ანტელის ანტელება ამგადაგანა ამ ანტელება ამგადაგან ამგადაგან ანტელება ამგადაგან ანტელება ამგადაგან ამგადაგან ანტელება ანტელება

დ ගේලු හැමරුලුම විදෙනුවලද ගාගන්වුර විවිජාත්ම පතිතු අදහැණිය ඉල්ලාගියේ සම්බන්ධයේ ආරම්දමේ පතිතු අදහැණිය අදහැණිය ඉල්ලාගියේ ප්‍රතිකරණයේ අතිතුර් අදහැණිය අදහැණිය ඉල්ලාගියේ අතිතුරු අතිතු

ტკიცემის თუ არ დამტგიცემის უფლება მეფისათვის დაუთ-მიათ, თვითამ დაწესემულების შემოვეგას გი თამარი დათან-ნშებია. ეს თამარის ყველა შემდეგ მოქმედგითგან ნათლადა

ზორგიცლება ნგლს ემლით აზნაქრთა წინააღმდგავა, ან-ზორგიცლება ნგლს ემლით აზნაქრთა წინააღმდგავა, ან-ლა მის სინააღმდგა ზულ- სხვა: ამალი, უფრო ზაგონინნე რი მომრაგა გამოსგოლა მცდის უფლება მაინც მეჩსეუთუ-ლი დარჩა ამ პრძლლის მემდგა, ამიალეტიზმი ვერ განზორ ლდა და მომავალმიაც შეუძლგშელი შეიქმნა

്യമ്പത്തും വര തിന്നിട്ടുത്തിയുടെ തിരുത്തില്ല. വിദ്യാത്തില് പുരുത്തില് പുരുത്തില്ലായില് പുരുത്തില്ലായില്ലാ

თუ ოკინ კათგათ რავუკათადგით ამ დაზედაველების გაგელების და გაგითავალანენები იმამ"გ. რამ ყველა მნი შენელავანი საკითნები, რომელიც შეცნგელია სრულ-დან ქართაველის "გაგრთანაგბულ სახვლწიდადს, აქ სუფდებისა ქართაველის გაგრთანაგბულ იქმნება: "დამისაზი" იყო Abdo da Julia Sigiliri yak Konggo ralifigia Amerikano yak Angrewa Makingureh Ingolo Asiliga Mengolopawa ya Malipewa Makinguren Sigiliri Asili yaking Mengolopawa ya maliwa Malipeka Kanggolopaka Gipilipakio pingasio pinga ya pin Pilipawa Malipeka Kanggolopaka da Angreba ralifigia yaki Pilipawa Malipeka Kanggolopaka da Sigiliri yaki Pilipawa wa Malipeka Kanggolopaka da Sigiliri yaki Malipawa yaki kanggolopaka Malipawa Malipawa Malipawa Nan Magunia ya mali Angreba Malipawa Malipawa Nan Magunia ya malipawa Malipawa Malipawa Malipawa Sigiliri yaki kanggolopaka Malipawa Malipawa Malipawa Malipawa Shapahada yagan yayalayan kelikingayah kanggolopaka Malipawa Malipawa

වෙරුලේවෙර පුමුලු : දුපත්තුමක මැත්වල දුපත්ත ගලක පුතුලු ලෙස පුත්තුමක දුපත්තුම දුපත්තිය දුපත්තුම දුපත්තිය දුපත් දුපත්තිය දුපත්තිය දුපත් දුපත් දුපත් දුපත්තිය දුපත්තිය දුපත් ද ტილეკანი მხოლოდ უნე.ა დაემტკიცებინა, თუმგა, რთეორ ვნასგთ, აქ თამარმა კაიმარჯვა, რათვან დამტკიცები უდ ლეკა მაინც შეინარჩუნა, მაგრამ თუ რა სახემიიღო დარბან გა შემდეგ, ამის შეხაზებარავითარი ცნობები არა ჯვაქვს, ერ თი კი ვიცით, რომ უმალლეს, მოზელეთა დანიშენის უფლე ეთ. ეის ხელითგან დარპაზის განკარგულებაში გადასულა არის ცმდქა ჩვენს ისტორიაში გრთად-ვრთი ზანაა, რო

დებაც გრმა მთელი თავისი ზიძლიერით თავი ი ხულიერიც ებანე გიზის პითელი თაგინთ ზიძლიენთი თაგით სულიემობთ თეთიერი — მონის განტობის განტობის განტობის განტობის განტობის განტობის — მონის განტობის განტო იფოთ იფოთ ფოკ წლიგიდ ასეთ პირიშებში გიიზოებებიდა ემაზრევნოდ მეფის უფლეგა და მგიქმნებოდა ქართელი ამსოლეტენი მონარქია პაგრამ, რიკოტი გმინცი, ეს ამ მონდა. და ეს იმიტომ, რომ საქართუელოს ისტორიული წარსე

ლი და კეოგრადიული გარემო კერ აიტანდა გენტრალიზმის აგხოლუტურ ბატონობას. და მომპვალი საქართველოს ეროვნული საზელმწიფოს

ქმნის დროსაც ყურადღეგა უნდა მიგქვეს ამ მოვლენ ს

doemangan hasebaman

საქართველოს წარსულის რამდენიშე საინტერესო

3ეფე გიორგი XI. ქაიხოსრო ანუ ხოსრო

(გაგრმგლება*)

იმ სამხედრო მოქმედების ასმარებზედ, რომელიც ამ თხუხულების საგანს შეაღვენს, ლევან, ალექსანდრე და იესე ბატონიშვილებმაც დიდი როლი აღასრულეს და შეუდარებელი სიგმირით ისახელეს თავი. მაგრამ იძულებული ვარ, მათ მოქმე დებას მხოლოდ გაკერით შევებო, როდესაც სიტყვა მოიტანს რათგან არა მსურს ეს ისედაც მოზრდილი თხუზულება მეტის მეტად გაგრძელდეს. ამიტომ ვარჩიე გიორგი და ქაიხოსრო გა-მომეყო და ხემოდ აღნი მნული. სამი ბატონიშვილისათვის შემდეგ ცალკე თხუზულება მეძღვნა:

როგორც უკვე ესთქვით. ქირმანის ნაიბავე.ი. ბეგლარ-ბეგ გიორგის თანაშემწედ შაჰ-ჰუსეინმა მისი ძმა ლევანი და-რეთვე უმთავრესი სამხედრო ხარისხები მხოლოდ ქართველ თა-

9) ob. ar. ş.* N 59. — ţolu lipfoqulo (tq. 1, liploliţli, 1) dipoculo lipgastini, occupie) onpoliţiin it olis, jes (tol. dis., ora; cup olipsil, tol que lingue or dipoli le lois ga kilo dis., ore Herbs, olikjue 1 k golific balo jeje: cuppono, dalbig-gen Herbs, olikjue 1 k golific balo jeje: cuppono, dalbig-gen dipolitiin in proprietation of the proprietation of the desiration of the lipsil le lipsil le lipsil le lipsil le lipsil le lipsil desiration of the lipsil le lipsil le

ვადებს დაურიგა. ეს იმიტომ, რომ არც თვით გიორგი და არც სხვა ქართველები სპარსელებს არ ენდობოდენ. არც მათი ვაყკაცობის და არც მათი ერთგულობის იმედი ჰქონდათ(1). Picault ამბობს, რომ ამაში მართალნი იყვნენ ქართველე მათი სიგმირით გაკეთებულ საქმეს სმარსელები ახდენდენ, რათ გან ლი-სეულად ვერ უჭერდეს ბრმოლებში მხარს ქართველ ლაშქარსაო. სხვათა შორის თავის საუცხოვო თხუზულებაში Picault მოგვითხრობს: ყანდაარის დამარცხების საქმეში ქართველებმა სპარსელებს დასდეს ბრალიო. ქართველები ამბობდენ, საქმე სპარსელთა სიმხდალემ წაახდინა, რათგანვერც ერთ შოლაში ხეირიანად ვერ დაგვიჭირეს მხარით. მათ ჰუსეინ შახს შესთავახეს, სპარსელთა ჯარი მოგვა შორე მარტო ქარ ლიჯარი იბრძოლებს და უსათუოდ გავიმარჯვებთო. მაგრამ სუს ტმა მონარქმა (ჰუსეინმა) დამარცხება არჩია მხოლოდ ქართ-ველთა ხელით მოპოებულ გამარჯვებასაო, რათგან ეს მოვლენა აშიშრადა სტნოო(2).

მაგრამ ყანდაარის საქმეებს ქვემოდ დაწვრილებით გავაცნობ მკითხველს და გადავუშლი მთელ რუსათს, თუ როგორ იომეს ან ქართველმა ლაშქარმა ან სპარსელთა არმიამ. აქ კი Picault-ს აზრი იმიტომ მოვიყვანე, რომ დამენახვებინა მკ ხველისათვის, თუ რატომ არ ენდობოდა გიორგი სპარსელებს და თავის საბრმანებელში საჰასუხისმგებლო ადგილები რატომ

დაურიგა მხოლოდ ქართველებს.

მეფე გიორგიმ ჯერ ლევანი გაისტუმრა ქირმანს და მას მიანდო იქაურ საქმეთა გამგებლობა. თვითონ კი, დროებით, ისპაჰანს დარჩი. გიორგი კარგად იტნობდა სპარსეთის სასახლის მო ლიტიკის (ეგალებალიბას და იქაურ ინტრიგების ქსენლს. მან იცოდა, რომ საქმარისი იყო ამ- მარძილებში, რომდიც მას მოვლიდა, მა თავის სამცლიბელის მართებში გართვის ემას მოვლიდა, მა თავის სამცლიბელის მართები განარი გამოქბი. ნა და სახელი მოცპოვა, რომ კარის კაცთა და მთავრობის წყვრთა შორის დაუძინებელი მტერნი გასჩენოდენ. ამიტომ საჭი რო იყო სასახლეში ზერგი გამაგრებული ჰქონოდა, თავისი კაცები გაეჩინა. ამ მიზნით გითრგიმ მმართველ წრეებში, დიდებულთა შორის და თვით სახელმწიფოს უმაღლეს საბჭოში ი ვის შომხრეთა მთელი პარტია შეჰქმნა. მკითხველი ქვემოდ დაინახავს, რომ მეფე გიორგიმ ისე ოსტატურად მოაწყო ეს საქმე და ისეთი გავლენა მოიპოვა მთავრობაზედ, რომ შორეულ ყანდაარითგანაც კი სახელმწიფო საბჭოს თავის სურვილს უკარ-ნახებდა და თავის ნებახედ ატრიალებდა.

ლევან ბატონი შვილი ქირმანის გზას გაუდგა და თან წაიყანა იქაურ თანამდებობაზედ დანიშნული თავადები, რომედ შორის იყო მხედარი და თანაც სწავლული სეხნია ჩხეიძე. სეხ ნია ავტორია ცნობილი ქრონიკისა, რომელიც "ქართლის ცხოვრების" ერთ მნიშენელოვან ნაწილს შეადგენს. სებნიას ქრონიკა, პაბუნა ორბელიანის, ომან ხერხეულიძის და გორ-გიჯანიძის ქრონიკებთან ერთად მოგვითბრობს საქართველოს

გიჯაპიიიი კოთიკეთაა კოთად თიგეთათით დაფოლეგი მე-17-ე და მე-18-ე საუკუნგების ვითარებას. სეხნიამ პიილი მონაწილეობა გითხვი და ხოსრო შეცცების და ლევან. ბატონიშვილის თითქმის ყველა. ბრძოლებში არა-

ბეთს, სპარსეთს, ბელუჯისტანს, სპარსეთის ფურენთან და ავ ღანისტან-ყანდაარს. მან ყველგან ისახელა თავი და ხშირად დი აად საპასუხისმგებლო სამხედრო ოპერაციებიც მიანდვეს მას,

რაც სებნიამ ყოველთვის საუცხოვოდ შვასრულა. თავის ქრონიკაში სებნია ჩხეიძემაც ასწერა გიორგის და ხოსის საგმირო საქმენი აღმოსავლეთში, მაგრამ ამ ორი სახელო ვანი მეფის შესახებ უფრო ვრცელ ცნობებს ფრანგი, ინგლისე ლი, იტალიელი და არაბ-სპარსელი მწერლები გვაძლ ვის ქრონიკაში სხვათა შორის სეხნია მოგვითხრობს, რომ ქართველ თავადებს იმიტომ მისცა "მახმა ქირმანი, რომ მხოლოდ მათ სიგმირეს და ენერგიას "შეეძლო ავლანელთა და <mark>ბელუჯთა</mark> ალაგშვა და სამზრეთ სმარსეთის ხსნა ამ მოუსვენარ მტერთა შემოსევებისაგანაო, ევროპიელი მწერლები და თვით სპარსელ-არაბები სავსებით ეთანხმებიან ამაზი სეხნიას ქრონიკას. აი რას აიმომს ქართველთა სიმაშაცის შესახებ Picault: "ქართ ველთა სიშაშაცე დასავლეთ აზიაში ზღაპრულია. მათი ქვეყნის მდებარეობა ორ დიდ იმპერიის შორის მათგან უშაღლეს ღირსების სიგმირეს თხოულობს. ქართველებმა ისევე ხედ-მიწევნით იციან ხმლის ხმარება, როგორც ცეცხლის იარაღისა. ჩვენ ვნახეთ, თუ რა სიგმირე გამთიჩინეს მათვითრგი მეფის და ხ სარდლობით. მათი მხედრული ღირსება ისე იყო ენობილი ჯერ კიდევ შარდენის მოგზაურობის დროს, რომ ქაროველთ იაზმები სპარსეთის არმიის რჩეულ ნაწილებად ითვლებოდე: 5°m(3). აი კიდევ რას მოგვითხრობს ერთი სპარსელი მატიანე "აღმოსავლეთში ქართველთა სიგმირეს უდიდესი სახელი ჰქონ და და არც მოიპოებოდა ამ ქვეყნად ქართველებზედ მჟდგარ ხალხი. ბაღდადელ არაბებს ანდახა აქვსთ: "ღშერთმა დამიფა როს მეხისაგან და ქართველთა ხმლისაგანაო. ქართველები რომ არ ყოფილიყვნენ, ბელუჯნი ქირმანს დაიქერდენო" (4)და სხვა. კიდევ მრავალ მწერალთა და მატეიანეთა მოყვანა შეიძლებოდ სეხნიას სიტყვების გასამართლებლად, მაგრამ აქ ჯერ უსეც საკ

ისპაჰანითგან ქირმანს ლევან ბატონიშვილი თავისი ქარი ველთა პატარა ცხენოსანი რაზმით და სჰარსთა ლაშქრით 20 ველ დღეში ჩავიდა. ქირმანყლები დიდის ს**იხა**რულით და**უხვდენ** ლევანს დამის თავადებს და დიდილხინი და ხეიმი გა**დაუბადეს.**

(გაგრ ძელება იქმნება) ლეო კერესგლიძე 1) თუმცა უნდა აღვნიშნო, რომ სპარსელებს ვაჟკაცობა არ

აკლდათ. თავიანთი მხედრული ღირსება მათ მრავალჯერ დაამ-ტკიცეს. მაგრამ მაშინდელ ქართველთა სიგმირე სულ სხვა 2) ab. Picault: Hist. des Révol. en Perse, I, p. 169

3) odas . T. II p. 147

4) იხ. უცნობი სპარსელი ავტორის ხელთ- ნაწერი ქრონი კაციურიზის ბიბლიოთვკისა, ნაწილი II. გვ. 807.

MP METTHEZ FRERES, MONTBEL ARD HERIMON

antototo 6000600000000 @0000060

თავი მესამე. (8 38 6 dg @ g 8 3*)

თუ რა ფაქტორებმა შეჰქმნა და განავი რა ქართველი ხალხის შეგნებაში საქართველოს მეფის ავტო.

მაგრატიონთა სამეფო საგვარეულომ ის განუსაზღვრელი ნდობა და სიყვარული, რომელიც მისდაში ქართველ ხალბსა ჰქონდა, და ის ძლიერი ავტორიტეტი, რომლით იგი იყო ალ-ჭურფილი, უმთავრგსად იმით დაიმსახურა, რომ საქართვალოს ტახტს უზურპაციით და ძალადობით არ დაჰპატრონებია. ხოსროიანთა საგვარეულოს შეცვლა ბაგრატოვანთა აბალი დინას. ტიის მიერ იყო ისტორიულ მოვლენათა "შედეგი და-მოხდა ქარ-თველი ხალხის ინტერესების მიხედვით. ამნაირად ბაგრატიონთა დინასტიის დამკვიდრება სავსებით კანონიერ ფარგლებში განხორციელდა, გარდა იმისა, რომ ბაგრატიონები ხოსროიახებთან იყვნენ დაკავშირებულნი(1), ამ უკანასკნულთა კანონიერ -ეით-ი იეკ-ე-დაკეთ არიეთელის გა მეკათადადა გარამებშა მემკეიდრედ ახალი დინასტია თვით ისტორთულის პაროამებშა წამთაყენეს და განამტკი∪ეს. ამიტომ ხოსროიანთა დინასტიის ის პრესტიჟი და "პარავანდედი, რომელი∪ მან მოიხვეჭა მით, რომ საქართველოში ქრისტიანობა დაამკვიდრა და ჩვენ ქვეყა ნას, სხვა დიდებულ პიროვნებათა შორის, ვაზტანგ გორგასლანისებური სახელოვანი მეფე მისცა, და ის სიყვარული, რო მელიც ამ დინასტიას ხალხში ჰქონდა მოპოებული, ბუნებრი ვად ბაგრატიონებზედ გადავიდა, როგორც ბოსროიანთა ლვაწ ლის და სამშობლოსადმი სამსახურის კანონიერ გამსგრძელე ბლებზედ. ქვემოდ დავინახავთ, რომ ბაგრატიონები არა მხო ლოდ კანონიერი, არამედ დირსეული მემკვიდრენიც, იყვნენ აღებული დინასტიისა და თავისი ერ შემოქმელებით მათ ბევრადაც გადააგარბეს ხოსროოანებს, ამ რიგად ბაგრატოვანთა დინასტიას ჰქონდა წარმოშობის ურყევი უფლებრივი წყარო და ამ ფაქტზედ მკითხველის ყურადღებას განსაკუთრებით მივაქცევ. უფლებრივობას დინასტიათა ხანგრძლივობისა და ავტ

რიტეტისათვის მომეტებულ შემთხვევაში გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს. ამიტომ, როდესაც ესწავლობთ ქართველ მედე-თა აგტორიტეტის შემქმნელ ფაქტორებს, უპირველესად მათი ხელმწიფობის უფლებრივობა, ლეგალობა უნდა გავითვალის-

დინასტიათა უფლებრივობის ფესვი ხალხის იურიდიულ "შე გნება"შია გადგშული, ხოლო ხალხს მალით და უზურმაციით გაბატონებული დინასტია ყველგან და ყოველთვის უკანონოდ და დროებით მოვლენად მიაჩნია. ხალხის აზრით ძალით გახელმწიფებულ დინასტიას ძალითვე უნდა მოეღოს ბოლო. საერ იდ უზურპაციით გამვფებული დინასტია მხოლოდ სამხედ რო ^ქალებს ემყარება ხოლმე. მაგრამ სუსტდება თუ არა **სამ** ხედრო ძალა, "შემოხვევით მიმდგარი "შემოხვევითვე გადაუდგეაედით ადაა "ფითადეთ სითდაგით გადათუგითვე გალაუდვე პაკ მა მალა აშ უზურებელოს ან მის შთამომავალი "ფლებრი ფობას მოკლებული ეღინასტია აღვილი მსხვერპლი ზღება ზოლმე პირველისაცვ გამპეღავი, პიზერბებული და ნიშიერი პირისა, ომფლიც მის გაიერი პალალ აი იცისაცვი ფლიტოფლი ფლიბა ტიას აარსგბს. ხშირად ამნაირი ღინასტია მხოლოდ "ვრთი მეფით განისახღვრება ხოლმე. რამდენიმე დიდი იმპურია და თვით ა სამეფოებიც ამ მხრით მრავალ მაგალითებს გვიჩვენე. ბენ. ხოლო ყველახედ საგულისხმო მაგალითებს რომის და ბი-ზანტიის იმპერიებში ვხედავთ. მაგრამ, შორს რომ არ წავიდეთ ჩვენი მეზობელი და ისტორიული მტვრ-მოყვარე სპარსეთი განა ყოველლეის არ წარმოადგენდა და,დღესაც არ წარმოად-გვნს დინასტიათა შორის ბრძოლის კლასიკურ ქვეყანას? კიროსის და შაჰ-აბაზ დიდის შემდეგ სპარსეთს ნადირ-შაჰზედ მლიერი და დიდებული მეფჟ-არა ჰყოლია. ნადირმა სპარსეთი გაანთავისუფლა უცხოელთა (ავცანვლთა და ოსმალთა) ბატონოპისაგან და თავისი მხედრულ-პოლიტიკური გენი ჰოვა მას უღიდესი პოლიტიკურ-სამხედრო ძლიერება(1). მა რამ ხალხმა მაინტ ვერადროს ვერ აპატია ნადირს სედიანთა დინასტიაზედ მალადობა და სმარსეთის საიმპერატორო ტახ-ტის უზურჰაციით დაჩემება. ამიტომაც იყო, რომ, როდესაც ეს დიდებული მეფე თალატით მოჰკლეს, ხალხი, რომელიც მას მთელ 20 წელიწადს აღმერთებდა, მის მკვლელობას გულცივალ შეხვდა და კანონიერ სასჯელად მიიჩნია. დღეს, ჩვენ თვალ წინ, კაჯარების ძალით გაბატონებულ დინასტიის სპარსეთით გან-პულოფიც განდევნამ და მათი "გვირგეინის ფეჰლევების დი-ნასტიის მიერ "დაპატრონებამ სპარსცელთა შორის არავითარი აჯმწყოთება არ გამოიწვია. ეს მხოლოდ იმითი აიბსნება, რომ ნადირის და კაჯართა დინასტიები ყოველგვარ უფლებრივ ნია-დაცს იყვნენ მოკლებულნი და ჟალმომრეობით ე.ი. უკანონოდ იყვნენ გამეთებულნი.

ამ მხრივ ბაგრატოვანთა დინასტია, მსგავსად იაპონიის სამედო საგვარუულოსი, მსოფლიო ისტორიის იმ დინასტიებს ეკუთვნის, რომელთ ხელმწიდობა ლგგალობის და კანონიერე-

ნიადაგზედ აღმოცენებულა.

ბაგრატიონთა დინასტია, ვიშეორებ, როგორც წინად ფარ-ნავაზიანთა და შემდეგ ხოსროიანთა, სრულიად უფლებრივ, ისტორიულ პირობებისა და ეროვნულ ინტერესთა ნიადაგბედ

ამნაირად ბაგრატიონთა დინასტიის მეთვთა ავტორიტეტი უშირველესად მათმა უფლებრივობამ შეჰქმნა, და შემდეგ მათ გენიამ და დაუშრეტელმა ენერგიამ, შეუდარებელმა სიგმირ და თავდადებამ თან-და-თან უფრო გაამლიერა და განაშტკიცა

> (გაგრმელება იქმნგმა) ლგო კურესელიძე.

ົ່ງຕ້ອງປະ ,, ຫ. ຄ" M 39. 1) ລຽດປ່ ອີງປ່ວຽງດ້າດb. Brosset, Hist. de la Georgie, 65-

წილი 183. 216-17; ვახუშტი "სამცხის ისტორიის" წინასიტ-933 2) 396530005300 08. Huart: La Perse Antique; Picault: Hist. des Rév.en Perse; Malcolm: Hist. de la Perse.

Le Gérant : Félix KALDENBACH.